

Landskabets udformning

Hvidovres landskab er fladt og skovløst. Naturlige søer findes ikke. Kommunen domineres af en lavtliggende moræneflade, der strækker sig fra Kalveboderne og Køge Bugt til kommunens øvrige grænser. Kysten bestod tidligere af lave strandenge; store dele af den oprindelige kystlinie er opfyldt og anvendes nu til rekreative formål og parcelhusbebyggelse, mens det lavvandede farvand foran er EU-fuglebeskyttelsesområde for især rastende andefugle. Et stort vådområde ved Avedøre Holme blev fra 1960'erne af et privat konsortium inddæmnet, tørlagt og udstykket til et 450 ha stort industriområde. Øst for Vestvolden ligger Avedøresletten som et større grønt område. Vestvolden, der blev anlagt i perioden 1888-1892 som en del af Københavns Befæstning, fungerede indtil 1920.

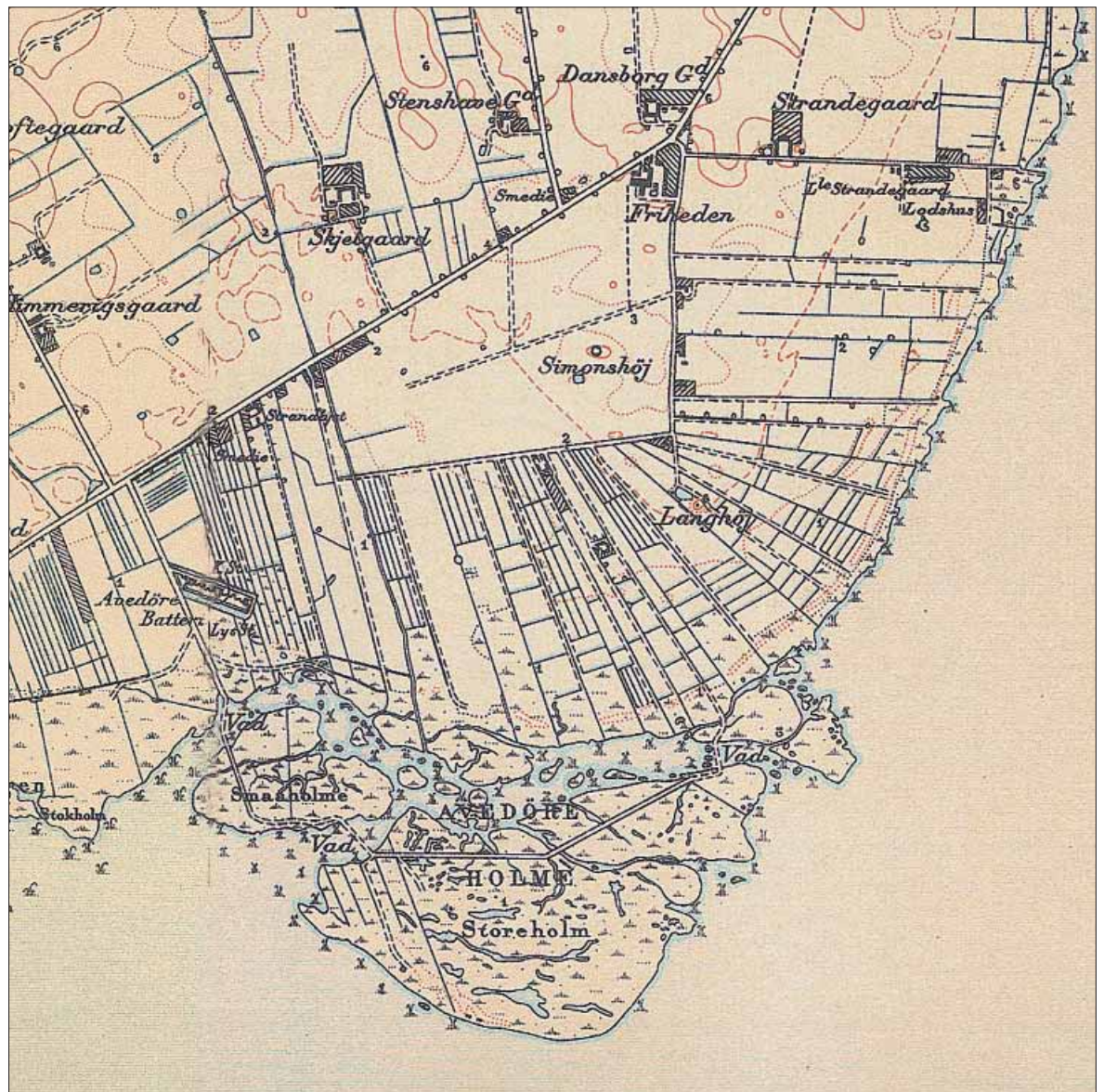
Harrestrup Å, der tidligere var en særdeles vandrig å, afvander Damhussøen. Åen udgør i store træk grænsen mellem Hvidovre og Københavns Kommune. Åens vand var rent og bød på gode fiskemuligheder. I 1920'erne fik åen dog efterhånden mere karakter af åben kloak, og åen blev i folkemunde betegnet som "Lorteå". De hyppige oversvømmelser og den ubehagelige stank fra åen generede de omkringboende, og åen blev derfor i den kommende tid reguleret, da Vigerslevparken blev anlagt langs med åen.

Køge Bugt Strandpark, der blev anlagt i 1970'erne, åbnedes for offentligheden i 1980. Den store strandpark er kunstig "natur" med klitter og sandstrande fra Avedøre Holme og sydpå langs Køge Bugt. De første tanker om et sådant projekt blev formuleret helt tilbage i 1920'erne.

I Hvidovre Kommune kendes kun få fortidsminder: Langhøj og gravhøjen Simonshøj. I Hvidovre er udgravet to mindre gravpladser fra henholdsvis ældre og yngre romersk jernalder.

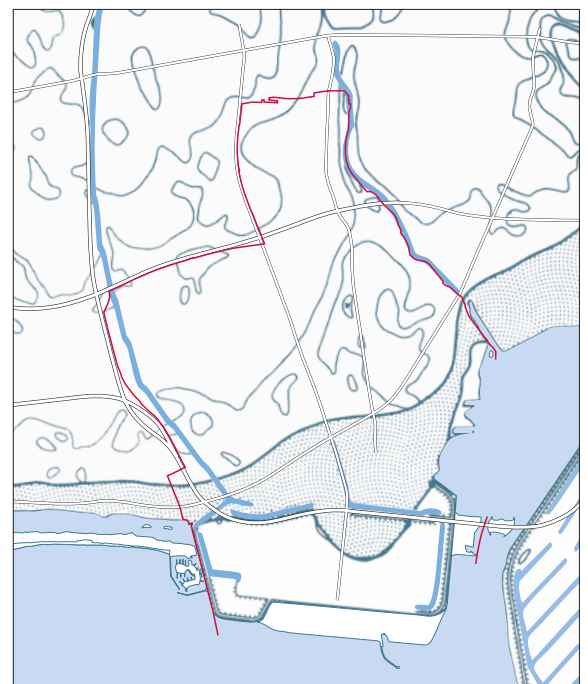
Der er stadig store drivhuse på Avedøresletten.

Kort fra år 1900 over Avedøre Holme inden inddæmningen.

Geomorforlogisk kort
1:100.000

- Kommunegrænse
- Inddæmnet areal
- Marint forland
- Morænelandskab

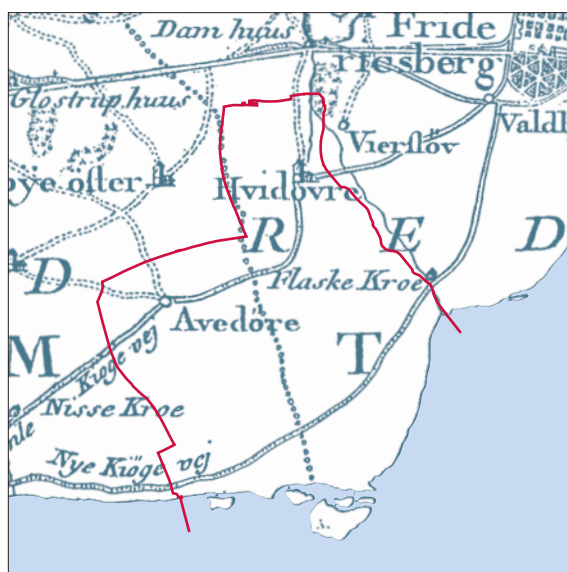

Landskab og bebyggelse

Den oprindelige Hvidovre Landsby lå med gårdene omkring en langstrakt åben plads, en forte, der senere udviklede sig til en egentlig landsbygade, Hvidovregade, parallelt med Harrestrup Å. Mod vest førte to markveje ud over det flade land, mens større veje førte mod nord til Roskilde Landevej, mod øst til Vigerslev og mod syd til Avedøre.

I 1779 udskiftedes jorderne i landsbyen, og bønderne flyttede efterhånden ud på deres jorder, som overvejende var beliggende syd for byen. I 1901 bestod den samlede bebyggelse i kommunen af 30 gårde, 6 bolssteder (mindre landbrug), 50 huse, en skole, en smedie og et banevogterhus. Mod nord førte fra landsbygaden en vej til Roskilde Landevej og mod syd en vej ned til den nye landevej til Køge (Gammel Køge Landevej), som gennemskar kommunen mod syd. Sammen med en ny vej udenom den gamle landsbygade udgjorde denne vejstrækning Hvidovrevej, som i dag er hovedstrengen i kommunens bymæssige sammenhæng.

Helt op til midten af 1920'erne var Hvidovre en decideret landkommune, men efterhånden udstykkedes flere og flere parceller, og byen voksede i de næste 40 år til at blive en af landets 10 største kommuner. Det er i dag svært at genfinde det gamle Hvidovre; men kirken, Rytterskolen og et par ældre huse langs den gamle landsbygade vidner stadig om den gamle landsby. Området Avedøre blev i 1974 tillagt Hvidovre Kommune, og med Avedøre Landsby fik kommunen en rigtig landsby omgivet af åbne marker. Syd herfor ligger Avedøre Stationsby, der blev opført i 1970'erne, og mod vest det lange forløb af Vestvolden, der knytter sig til de grønne strandenge sydligst i kommunen.

Udsnit af Videnskabernes Selskabs kort fra 1768. 1:100.000.

Fingerplanen.

Fingerplanen

I januar 1948 fremkom et skitseforslag til en egnsplan for Storkøbenhavn. Planen fik på grund af sin idé, hvor byudviklingen strålede radialt ud i fem retninger, navnet "Fingerplanen". Byudviklingen skulle foregå omkring et system af S-togsbaner i hver af de fem fingre eller retninger.

Landskabskilerne mellem fingrene skulle forblive ubebyggede og anvendes som rekreative områder for den voksende befolkning i Storkøbenhavn. Kilerne skulle være grønne områder, hvor skov, eng og marker afvekslende skulle afløse hinanden. Hvor fingrene mødte håndfladen skulle industrien placeres, mens de centrale boligområder skulle placeres i fingrenes "knoer". Industriområdet på Avedøre Holme ligger således helt rigtigt i forhold til planens intentioner. Selve Hvidovre ligger i "tommelfingeren", hvor bebyggelsen fortsætter langs Køge Bugt. Selvom der er lidt "svømmehud" mellem fingrene, er planen i dag stadig gældende. Den grønne kile, Valensbækkilen, mellem tommelfingeren og pegefingeren (Roskildefingeren) er stadig i dag stort set ubebygget og skovområdet Brøndby Skov og Avedøresletten strækker sig langt ind i storbyområdet. Byerne langs Køge Bugt (tommelfingeren i Fingerplanen) er planlagt som perler på en snor omkring Køge Bugtbanens stationer. Efter planen skulle der være et center ved hver S-togsstation. Køge Bugt planen bygger på hovedprincipperne i Fingerplanen for København: Bysamfund omkring stationscentre, som bliver betjent af S-togsbane og motorvej.

Fingerplanen skal opfattes som et princip, snarere end en detaljeret geografisk planlægning. Tommelfingeren mod Køge Bugt er således blevet meget lang og tynd. Men Fingerplanens idé har haft stor betydning for Storkøbenhavns udvikling, hvor den blev grundlaget for fremtidige tinglyste byudviklingsplaner for Københavnsegen.

Den grønne kile i Hvidovre præges af markante poppelhegn og drivhuse.